

fakulteti pravo- in državoslovni 214 rednih, 44 izvanrednih, skupaj 258 slušateljev, 3) na fakulteti modroslovni 33 rednih, 27 izvanrednih, skupaj 60 slušateljev. Na vseh treh fakultetah je tedaj vpisanih 374 slušateljev, več tedaj, kakor vsako poprejšnje leto.

* *Prva kočija v Črnigori.* Po „Gl. Črn.“ je 13. novembra prva kočija prišla na Cetinje, ki je lastnina kneza Nikole, prva Črnegore. Ko je peljala se kočija skozi Cetinje, jo je gledalo mnogobrojno ljudstvo, kakor neko posebno čudo.

* *Difterija na Ruskem.* Prikazala se je ta kužna bolezen v 15 okrajih v taki grozoti, da je v nekaterih pomorila več del otrok, pa tudi odrasčenih ljudi. Časnik „Golos“ pozivlja vlado na pomoč zoper to kugo ter pravi: če je država se v bran postavila zoper žitnega kukca, govejo kugo in kolero, je pač tudi njena dolžnost, na pomoč priti zoper difterijo.

Naši dopisi.

Na Dunaji 1. dec. — d. *) (*Slovensko literarno društvo.*) Kakor znano, ustanovili so začetkom tega leta slovenski dijaci na Dunaji slovensko literarno društvo, kateremu je namen gojiti slovensko slovstvo ter vaditi in uriti se v lepoglasni slovenščini. To društvo imelo je 26. t. m. svoj drugi glavni zbor. Gosp. podpredsednik prof. Josip Hubad pozdravil je navzoče ude kakor tudi vladnega zastopnika. Povdarjal je v svojem govoru, da je društvo v prvem letu svojega obstanka krepko delovalo, ako Bog dá in sreča junaka, bo drugo leto še rodovitnejše. Obžaloval je, da je umrl mož blazega spomina gosp. grof Barbo, ki se je povsod in zmerom poganjal za slovensko domovino, katero je gorko ljubil. Udje pa so s tem skazali svoje sočutje, da so se z svojih sedežev vzdignili. Gosp. tajnik stud. phil. Karlo Štrekelj prebral je svoje poročilo; v preteklem društvenem letu brali so razni udje 28 spisov, med temi je bil 1 filozofično-kritičen, 9 literarno zgodovinskih, 3 filozofični, 2 naravoslovna, 1 ekonomičen, 3 lepoznavski; tudi precejšnje število pesem in nekaj narodnega blaga bilo je branega v društvenih sejah. Društvo je tedaj jako povoljno delovalo. — Potem so volili novi odbor. Za predsednika bil je voljen gosp. prof. Josip Hubad, za podpredsednika drd. med. g. Jarc, za tajnika gospoda France Podgornik in Danilo Majaron, za arhivarja akad. g. Janez Šubic, za denarničarja g. stud. jur. Škofic, za odbornika stud. phil. g. Karlo Štrekelj, za revizorje pa gg. stud. phil. Matvez Suhač, stud. jur. Janez Gregorčič in stud. jur. Aleks. Hudovernik. — Društvo je sklenilo izreči presrečno zahvalo vsem tistim gospodom, ki so društvo materijalno podpirali, pa tudi „Slov. Narodu“, ki je društvene seje naznanjal brezplačno. — Za prihodnjo sejo obljubljena so uže tri berila raznega zapopadka. Vabimo pa zopet slovenske rodoljube, naj to lepo društvo obilno podpirajo.

V Gorici 7. decembra. — Da imamo precej snega, in sicer več v nižavah, ko v gorah, to ne dela sicer posebne časti naši „Nizzi“, pa kaj hočemo? saj ga imajo tudi v Rimu in Bolonji in — v Madridu. Sneg sam na sebi ni še najhujša nesreča, ali huda zima, kakoršna je letos, povekšuje revo naše dežele in zato nas sneg v oči kolje. „L' Isonzo-u“ pa je iz tega in drugega vzroka sneg in mraz dobro došel. Porabil ga je za argument proti tukajšnjemu nemškemu društvu „Concordija“. To društvo je prišlo malo da ne na

boben; dolgá ima več, ko mu ga je treba. Kaj so si tedaj umislili ravnatelj tega društva? Povabili so ves svet na velikanski koncert 2. t. m., kar je samo na sebi jake vljudno in kosmopolitično, toda šel je z vabilom „der hinkende Bote“: en gold. vstopnine, in ta za poplačanje društvenega dolgá. Vpreženo je bilo pod društveni jarem vse, kar ima v našem mestu kaj veljave, bodisi v muzikalnem, bodisi v družbinskem oziru: odlične gospé, pevci, godci, in celó vse krdelo glediščnih pevcev in pevkinj. „Isonzo“ in ž njim še marsikdo drugi si je mislil: Kako to, da bomo mi (Lahi) in sploh goriški publikum pomagali vzdržavati nemško društvo? Naj pogine; mors tua vita mea. Pričela se je torej agitacija v ta namen, da bi občinstvo in zlasti povabljeni umetniki se ne udeležili koncerta; glediščnim pevcem so došla neki celó grozivna pisma. Ali prav to znabiti, da je izhajala agitacija od sumljive strani, bilo je vzrok, da so si mnogi šteli v dolžnost, udeležiti se veselice, ki je potem takem imela ugoden vspeh. Nabrali so namreč okoli 800 gold., kateri se gotovo ne potrosijo za „minještvo“ za uboge — po „Isonzo“-vi ljudoljubni (?) želji, ampak za poplačanje dolgá, oziroma, za ohranitev „Concordije“, ali pa (indirectno) za ustanovitev „Isonzo“-u nasprotnega italijanskega društva. Bodi si kakor koli, lepó gotovo ni, da „Concordia“, ki je, ali je vsaj v začetku prav za prav eksotično društvo bila, na stroške goriškega občinstva životari. Te zadeve, ki so pretekli teden bile povod razgovorom v vseh krogih, razložila in oznamila je prav dobro in resnično naša „Soča“. — Našemu mestu je došla čast, da je naš someščan mons. dr. Ivan Jak. Della Bona postal knez-škof v Tridentu. Rojen je novi škof 18. nov. 1814. Njegov oče je bil eden najimenitnejših zgodopiscev goriških; bil je ravnatelj tukajšnje zastavljavnice in hranilnice. G. škof Della Bona se je izšolal tukaj l. 1836., kot novomašnik je bil eno leto kaplan v Šempasu, kjer se je slovenščine naučil. Končavši više študije na Dunaji bil je v naši prvostolni cerkvi korni vikar in slovenski pridigar (1841.—42.), l. 1843. je bil spiritual v bogosl. semenišči; l. 1845. začasni ravnatelj zavoda gluhonemih; potem do l. 1855. profesor pastirstva; več let je učil tudi italijanski jezik na nekdanjem modroslovskem učilišči in na gimnaziji (bil je prvi profesor italijanščine v Gorici od nov. 1847. naprej). Pozneje je šel za šolsk. nadzornika popred v Inomost, potem v Benetke, slednjič 1867. l. v Solnograd. L. 1856. je postal častni dvorni kaplan, l. 1857. častni kanonik goriški; l. 1869. kanonik skolastik v Solnogradu, 1874. prošt in škof in partibus. Pisatelja teh vrst je bil prč. g. škof Della Bona profesor italijanščine in pastirstva. Med drugimi sem si zapomnil dvoje njegovih opominjevanj: 1) „Gospôda moja, nikar se ne sramujte, kedar boste pridige izdelovali, imeti pri sebi slovnico in slovar“; 2) Gospôda, nikar ne mislite, da Vas bodo dandanašnji (in to je bilo l. 1851) ljudje spoštovali samo zavoljo črne barve; zaslužiti si morate spoštovanje z obnašanjem in znanjem“. Obe opombi se mi zdite vredni, da se tu priobčite. — Za Črniče v goriškem okraji je podaril presv. cesar 200 gold. — Izredne pobožnosti (v 6, ne 4 mestnih cerkvah) o priliki 25letnice neomadežvanega spočetja D. M. presegajo vse nade; jutre bode po pontifikalni maši v prvostolni cerkvi „Te Deum“.

Iz Kostanjevice 26. nov. (*O predavanji gosp. vodje R. Dolenca na dalje.*) Kako obrezovati na novo posajene trte, ne bom opisoval, ker se bo gotovo tudi to v uže omenjeni knjigi nahajalo. Na vsak način pa se morajo trte nizko obdržati. Opomniti moram le še, da se trtam, ki že rodé, potem ko je zárod nastavljen in

*) Ponudba jako draga. Prosimo.

Vred.

se vidi, odrezujejo nad zarodom ali grozdičem tri liste više mladike. Potem je vinograd bolj zračen in solnce grozde lože obseva. Odrežejo se tudi po špironih vse mladike brez zaroda, in one, ki poženejo iz starega lesa. — O gnojenji trt nam je gosp. vodja to-le povedal: Najbolje bi bilo trtam gnojiti z dobrim kompostom, al ker tega ni, je dober tudi preležani živalski gnoj. Vendar se pa živalski gnoj ne sme zakopati tikoma h koreninam, ker bi se te lahko vnele, in trta bi se posušila. Gnoj naj se po en čevelj globoko zakopa tako, da gnoji dvema trtama. — V konstanjeviški občini je nek „gvavten“ modrijan lansko leto trtam z živim apnom gnojl, in sicer tako, da je po dve nečki apna k trtnim koreninam zakopal. Ta človek je menda kedaj bral, da je apno dober gnoj, a razumel ni, kako se z apnom gnoji, poprašati pa koga, to mu mogočnost ni pripustila; za to je pa letos žalostno gledal, kako so mu trte žutele in umirale. Njegovo nespametno ravnanje z apnom je pa še drugim v škodo, ker se bodo bali apno za gnojenje polja vporabljeni, misleč, da bi se jim utegnulo delo tako ponesti, kakor onemu modrijanu, ki je poleg vse njegove bedarije vendar še trdil, da to, kar popotni učitelj uči, uže vsak sam vé. Tu pri nas imajo ljudje navado, k trtam zakopavati plastje ali butarice, pa tudi koruzno slamo; gosp. D. pa je tako gnojenje zaznamoval z znano prislovico: „Bolja je uš na zelji, ko celó nič mesá“. Tudi jaz mislim, da bi bilo bolj pametno plastje in koruznico sekati, ter ju porabiti za nastelje, katerega tukaj kmetom, posebno, če jesen ni suha, silno rado pomanjkuje. Tako bi imeli nastilja in dobrega gnoja, bodi-si za vinograde ali za polje. — Slišali smo tudi, kako s cepljenjem požlabniti malovredne trte. Jaz sem to reč bral v predlanskih „Novicah“, pa je nisem dobro razumel, ker vzel sem za ta posel navadne rezje, misleč, močnejši ko bo cepič, bolj gotovo se bo prijel, pa dosegel nisem ničesar; saj sem pa tudi, kakor sem danes čul, ravno narobe delal. Vzeti se ima namreč za cepljenje tanka mladika, kakoršne rade iz starega lesa odganjajo, in ta mora biti že o božiči odrezana, ter do cepljenja, katero se ima vršiti še le tedaj, ko so trte že mladje pognale, v kaki kleti v pesek vtaknjena. Trta se cepi v sklad en čevelj pod zemljo, tako, da le eno oko cepiča iz zemlje gleda; in še to mora biti pokrito z zemljo ali listjem. Drugače veljajo pri cepljenji trt ta pravila, ko pri drevesih, le zavezovati in zamazovati trte ni treba.

Iz Krškega. (Umrl) je 26. novembra pri nas gosp. Vinko Vidmar, meščanski učitelj in mornarski podčastnik v rezervi, še le 26 let star. Pokojni je bil prav dober učitelj eno leto na tukajšnji meščanski šoli. Od leta 1872. do 1876. pa je bil pri mornarstvu in se je v letih 1874. do 1876. udeleževal potovanja okoli zemlje s korveto „Friderik“. Znanstveno izobraženi mož je zapustil o tej ekspediciji velezanimiv dnevnik in razne, večinoma še nepriobčene spise, katere namerava na svetlo spraviti njegov sodrug, g. Iv. Lapajne, sedanji ravnatelj tukajšnje meščanske šole.

Velike Lašice. — Pri volitvi občinskega starešinstva 2. dne u. m. bil je za župana izvoljen Janez Tomšič, za svetovalca pa Matija Hočevnar in Jožef Pavčič.

Iz črnomaljskega okraja. — Pretekli mesec smo imeli v našem okraju v treh občinah volitev županstva. 5. dne novembra je bila volitev za občino Podzemelj; tu so bili izvoljeni: Matija Žugelj za župana, Miko Galovec, Martin Straus, Miko Jaklič in Ignacij Prenner pa za svetovalce, — 14. dne novembra bila je volitev v Gribljah, kjer je bil izbran Matej Ulrich za župana, Jurij Želko in Matej Žunič pa za svetovalca. — 19. dne novembra je bil za občino Oberh za

župana izvoljen Mihael Mušič, za svetovalca pa sta bila izbrana Jurij Lašič in Štefan Gorše.

Iz brdskega okraja 1. dec. (Še enkrat o Ostrižencu ali Bog daj norcem pamet!) Kakošna so pa zdravila, po katerih glasoviti „kmečki doktor“ tolikanj slovi? Nekatera so res iz lekarne *) dobljena zdravila, ki pa v rokah hribovskega „doktorja“ dostikrat postanejo pravi strup, ker vražar ne zna, proti kateri bolezni je to ali uno zdravilo, še manj pa vé, v kakošni meri se mora zdravilo temu ali unemu bolniku dajati, toraj le prepogostokrat učini ravno nasprotno od nameravanega, namreč mesto zboljšanja le shujšanje bolezni ali pa še pre naglo smrt. Tako čujem za gotovo pripovedovati, da se je nek mož češnjiške fare, katerega je gospóška kot pričo zoper Ostriženca pozvala, proti njemu izrazil, da, ako mu miru ne dá, mu hoče eno zasoliti, da bo dosti imel. Kaj neki? „Dozdaj sem pred sodnijsko gospóško le na to odgovoril, kar sem bil vprašan“ — pravi mož — „če pa miru ne bo, bom povedal, da je Ostriženec tudi moji prvi ženi v njeni bolezni neko čudno zdravilo dal, po katerem ji je zeló hudo bilo in je kmalu na to umrla, rekši še pred svojo smrtjo: ta Ostriženčeva zdravila me bodo umorila. Pa tudi to bom povedal, da ni res, da unemu fantu na Vrhu je le enkrat dal zdravila, ampak ker prva niso nič izdala, je dal drugič močnih, ki so fanta tako nagnala, da je kar kri bruhal in postal naglo mrlič“. — Kako pa tak hribovec za to ali uno zdravilo izve? To je prav lahko. Gre v lekarno, ondi prosi, naj se mu kaj dá, ker ga tako grize, ali pa se zapera po njem. Kak usmiljenec se ga res usmili in mu kako zdravilo za to dá. Vražar praša, kako se imenuje. Zapomni si ime in drugi pot uže kar sam po imenu pové, česar želi. To zdravilo, katero je le zbog usmiljenja in za kak poseben slučaj v lekarni dobil, to zdravilo mu je zdaj za ozdravljanje in neozdravljanje vseh bolezni človeških ali živinskih. Naj drugim pomaga ali ne, to je njemu vse eno, njemu samemu pomaga gotovo — donašaje mu lepe dobičke. Večidel pa ti hribovski „doktorji“ dajejo prav nedolžna zdravila, tako češnjiški Ostriženec hrušev, lipljanski copernik pa medeno vodo, kateri se primeša nekoliko kake druge reči, da ima malo drugačen okus. Taka sladka zdravila bolniki navadno kaj radi pijo, kar je tudi vzrok, da neumni ljudje tako radi k tem hribovskim „doktorjem“ po zdravila hodijo. — Enkrat zasači žandar nekoga, ki nese zdravilo od Ostriženca. Žandar ga odpelje in z zdravili vred sodnji izroči. Pri sodnijski preiskavi se pokaže, da vsa zdravila niso nič drugega, kot hruševa voda, kateri so primešane nekatere kapljice „melisovca“. Eni pravijo, da je bil Ostriženec zaradi te goljufije par dni zaprt, drugi pa govoré, da se mu ni nič zgodilo. Kaj je res — ne vem. — Tukajšnji c. kr. okrajni zdravnik gosp. Ruprecht je enkrat vse te sleparske kmečke „doktorje“ c. kr. okrajnemu glavarstvu v Kamniku naznanil in o Ostrižencu še posebej navedel, da ima vsak smajni dan v Ljubljani zlasti v dveh gostilnah, ki jih je z imenom naznanil, svoje shode in vražarske pridige, s katerimi povzdigovaje svojelastno učenost in modrost priporoča svoja zdravila in vražarske pomočke, češ, da gotovo pomagajo. Za svojo sleparijo lepe denarce si nabravši in sladkega vinca se nasrkavši omahuje potem proti domu. Trezen ta „doktor“

*) Čudno, da taki ljudje sploh v kaki lekarni zdravil dobijo! Znano je tudi, kako se zraven še lažnjivo hvalijo, češ, kako jih lekarničar obraja za svoje najboljše „kunte“, saj mu noben doktor toliko skupiti ne dá, da še z dobrim kosilom jim lekarničar postreže itd. Take pravljice se posebno o lažnjivem lipljanskem preroku v tuhinjski fari raznašajo okrog.

tako od nikogar ne gre, razun če nikogar oslepariti ne more. Lep doktor, kaj ne, da se mu mora pač vse uže od daleč odkriti!

Iz Ljubljane. — Na prvo mesto današnjih novic moramo — kar slišimo tukaj in se nam poroča iz dežele — staviti radostno poročilo, da je govor ministerstva predsednika grofa Taaffe-a v zbornici poslancev pretekli petek koncem debate o vojaški postavi bil od vseh naših rodoljubov z navdušenim veseljem sprejet, čeravno je telegraf z Dunajanam prinesel le kratek posnetek ministrovega govora, ki ga naši bralci danes na drugi strani celega beró. In kako ne bi bil ministrov govor vzbudil velike radosti? Vsaj je izjava ministerstva predsednika, provocirana od poslanca Tomaszuka, situacijo popolnem spremenila; v njej se odpoveduje vlada dosedanemu načelu, katero je v germanizaciji in centralizaciji mogočnost države iskalo. Vsakako se bere v jako pomenljivih besedah grofa Taaffe-a spoved, da dozdej pravic posameznih narodov vlada ni tako cenila, kakor bi se po naravnem pravu in po ustavnih načelih bile imele ceniti, vsaj se je nekdanji minister Beust celó drznil v javnem zboru očitno reči, da treba Slované na steno pritisniti. Po javni in odločni objavi 5. dné t. m. mora to vprihodnje drugače biti in ne Nemci sami, ampak tudi Slovani morajo deležni postati narodnih pravic, katere jim gredó. S tem je važna prememba dosedanje vladne sisteme izrečena in to na javnem odru zbornice poslancev, — izrečena je s tehtno besedo, kakoršne dozdej od novega ministerstva še nismo slišali, čeravno smo je zmerom željno pričakovali. S tem pa se je zaupanje do ministra Taaffe-a, ki je uže nekako pojemale, zopet krepko povzdignilo, ker po taki odločni objavi se po pravici nadejati smemo, da bode beseda — mesó postala v dejánji. Kakor slišimo in tudi v časnikih beremo, so tako „imenovani ustavoverci“ deloma potrti deloma besni zaradi izjave Taaffe-ove, in vendar je ravnopravnost, ne pa gospodstvo naroda nad narodom, pravo ustavno načelo! — Kakor dalje čujemo, pošiljajo uže ali nameravajo poslati zastopi občin, politiška društva itd. Njegovi ekscelenci grofu Taaffe-u zahvalna in zaupna pisma za ono slovesno objavo v zbornici poslancev. Prav tako!

Telegram, ki ga je včeraj dr. Jan. Bleiweis v imenu národnega kluba poslal grofu Taaffe-u, ministerstva predsedniku, se v slovenskem prevodu blizo tako le glasi:

„Odločna izjava Vaše Preuzvišenosti v zborni poslancev 5. dne t. m., katera, da pridemo v Avstriji do notranjega miru, kot prihodnji cilj vladi povdarja brambo ravnopravnosti vseh narodov avstrijskih, je — z dobro vestjo smemo reči — na ves narod slovenski najveselejši vtisek učinila. V zaupanji na državniško modrost in enerzijo Vaše Preuzvišenosti nadejamo se za trdno, da besede Njeg. Veličanstva: „Jaz hočem mir imeti med mojimi narodi“ postanejo zdaj po vse resnica.“

— (Volitev državnega poslanca) namesti umrlega gosp. grofa Barbota je uže razpisana na 3. dan januarija prihodnjega leta. Volitve za to poslanstvo se bodo, kakor zadnjikrat junija meseca, vršile na treh krajih namreč: v Kočevji za sodnijski okraj kočevski; — v Trebnem za sodnijski okraj trebanski in žužemberski, in v Ratečah za sodnijski okraj rateški in mokronoški. — Kakor slišimo, imamo za to volitev mnogo, 6 ali 7 — kandidatov na izbero. Naj merodajni možje v teh okrajih nemudoma z volivci posvetovanje prično, katerega se bodo izbrali, da bodo, kedar se narodni centralni odbor do njih obrne za nasvèt, uže precèj zedinjeni o možu, katerega naj narod naš pošlje za poslanca na Dunaj. Kakor je zadnji pot, ko so nepozabljivega grofa Barbota volili za poslanca, lepa edinost

zmagala proti nasprotnikom prave ustave in narodne ravnopravnosti, tako bode zmagala tudi zdaj, če Bog da in domoljubje junaško! Ponosni smo na to, da je zadnji pot kranjska naša dežela tako sijajno zmagala, kakor skor nobena druga. To mora nam tudi pri tej volitvi zgled biti.

— (Iz odborove seje družbe kmetijske 6. dné t. m.) poroča se „Novicam“ sledeče. Gosp. predsednik baron Wurzbach začne sejo s tem, da milovanje izreka o zgubi visoko spoštovanega rodoljuba gosp. grofa Barbota, mnogoletnega zvestega uda družbe kmetijske in podružničnega predstojnika, ter predlaga, naj odbor gospej vdovi pošlje žalovalno pismo, — odbor enoglasno pritrdi. Potem predlaga, naj tudi odbor v imenu družbe kmetijske Nj. ekscelenciji grofu Hohenwartu, ki je uže od leta 1847. ud naši družbi in ga kranjska dežela ponosno med svoje deželane šteje, za njegovo odlično lojalno postopanje v zbornici poslancev o adresini debati pokloni čestitko; — odbor navdušeno pritrdi predlogu. Dalje predlaga gosp. predsednik, da odbor tudi gosp. Polaku, mnogoletnemu jako marljivemu predstojniku kmetijske podružnice, čestita o odklovanji z vitežkim križem Franc-Jozefovega reda; — tudi temu predlogu odbor enoglasno pritrdi. — Potem poroča dr. Bleiweis, da je gosp. profesor Povše ž njim vred presodil rokopis, ki ga je gospod Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem, družbi kmetijski poslal o razpisu darila velečastitega gosp. viteza Schneid-Treuenfeldskega pod naslovom: „S priprostim kmetovalcem je treba po domače govoriti“. Spis je z nekaterimi premembami vreden razpisane premije in da pride kot drobna knjižica v natis in brezplačno razdelitev med kmetovalce slovenske pod naslovom: „Glavna vodila za umno kmetovanje na majhnem posestvu z malim premoženjem“. Odbor pritrdi po vsem temu predlogu, pripoznava darilo 5 cekinov gosp. Lapajnu in da se gosp. prof. Povšetu izreka zahvala za pregled dotičnega rokopa. — Da se prihodnje leto majhne poskušnje naredijo z novo rastlino „Reana luxurians“, ki je bila tudi v „Novicah“ hvaljena za posebno dobro živinsko klajo, naroči odbor z Dunaja tri snopiče s 100 zrni te rastline. — Bere se dopis sl. ministerstva kmetijstva od 14. dné. u. m., po katerem ono naznanje jemlje poročilo odborovo, da je namesti umrlega gosp. Skaleta služba učitelja podkovstva in živinozdravstva bila podeljena gosp. Ed. Šlegelnu. — Odbor odobri, da se je predsedstvo obrnilo do sl. hranilnice za podelitev nekolikšne denarne podpore ubogim učencem podkovske šole. Isto tako odobri vlogo predsedstva, da se je obrnilo do sl. magistrata, da bi se po smrti gosp. Skaleta pustilo mesogledstvo v Ljubljani njegovemu nasledniku gosp. Šlegelnu, za to opravilstvo popolno sposobnemu, posebno iz tega vzroka, da se učencem živinozdravske tukajšnje šole ne odtegne nauk o mesogledstvu, ker ravno iz te šole uže čez 20 let dobiva dežela naša dobro podučene mesogledce. — Sl. ministerstvo kmetijstva je družbi poslalo 10 iztiskov nove nemške knjige o mlekarstvu pod naslovom: „Die Milch und deren Verwerthung von Gabriel Belleville“; — odbor je sklenil, nekoliko teh knjižic podariti predstojnikom podružnic, kjer se bavijo z mlekarstvom in sirarstvom, pa je tudi željo izrekel, naj bi „Novice“ iz te knjižice posnele svojim bralcem marsikaj, kar utegne koristiti našemu mlekarstvu. — Po predlogu Radoljske kmetijske podružnice so bili za ude sprejeti: gosp. Rih. Schrey, poštar v Lescah, gosp. Franc Waland, posestnik v Lescah in pa gosp. Luka Grile, lastnik suknarnice v Žapužah.

— Baron Žvegl se je o vojni postavi ločil od kluba ustavovercev in glasoval z našo stranko, al pri

tej priliki je v tolažbo ustavovercev objavil zagotovilo, da v vseh družih vprašanjih se ne bode ločil od stranke ustavoverske. Baron Žvegel ostane tedaj ustavoverec „von reinsten Wasser.“

— Gospod c. k. deželni predsednik vitez Kalina je včeraj z Dunaja, kjer je več dni bival, prišel v Ljubljano nazaj.

— (*Iz seje deželnega odbora 28. nov. in 6. dec.*) Sklenilo se je, da se deželni odbor obrne na ministerstvo zaradi naprave dolenske železnice in da se deželna vlada naprosi, to stvar podpirati; — vsem županstvom se pošlje okrožnica zaradi tega, kako imajo občine skrbeti in postopati, da se pridobijo in plačajo stroški za zidanje cerkva in za napravo cerkvenih potreb; — občini Zagorje na Notranjskem se je dovolila 20% občinska priklada na vžitnino, občini Dobliče in Tanča gora pa pogojno 25% priklada na direktne davke; — dražbena oddaja priprege in hrane za odgonce v Ljubljani za 1880. se je potrdila.

— (*Tudi drugi batalijon*) našega domačega junaškega polka, ki je iz Bosne došel v Ljubljano, je bil, kakor prvi, na strelišču zvečer 7. dne t. m. z veliko častjo pogostovan. Kmalu, ko so se gospodje častniki in vojaki za mizo vsedli, pričele so se napitnice, med katerimi je bila prva presvitlemu cesarju kot najvišemu gospodu naše armade; nemški je napil g. župan Lašan, slovenski pa naš gosp. Franjo Bučar. Sledile so potem napitnice c. k. vladnega zastopnika, deželnega glavarja, katere so odzdravljali mnogi gospodje častniki. Gospod Bučar je izvršno lepo napil častnikom in vojakom in pa gosp. vojaškemu nadzdravniku, ki je naše vojake tako zdrave pripeljal domu. Čemu neki se je zopet ptujec dr. Kraus, „Tagbl.“ vrednik, silil med naše domače zadeve?!

— (*Tukajšnji otroški bolnišnici*) je presvitla cesarica podarila 100 gold.

— (*Beseda v čitalnici 8. dne t. m.*) je vkljub hudi zimi napolnila dvorano popolno in občinstvo jo je zapustilo jako zadovoljno, kajti obé igri če tudi sami po sebi ne velike dramatične vrednosti: „Sredstva ljubezni“, poslovenjena po gosp. Jeločniku, in še posebno burka: „Pri meni bodi!“ s petjem, poslovenjena od g. Alešovca, ste v vseh nalogah dobro izvršeni izbudili veliko veselost. Gospej Jeločnikovi in gospici Namretovi in pa gospodom Jeločniku, Juvančiču in Kajzelu gré hvala za prijetni večer, pa tudi gosp. pevcem, ki so serenado na občno priznanje lepo nam popevali. Ne moremo si pa kaj, da ne bi tudi spohvalo omenili lične one sobe, v kateri ste se igri vršile, res tako lične, kakoršne dozda še nismo videli na našem odru.

— (*Delitev zimske obleke ubogim šolskim otrokom*), katero je po 14letni navadi z darovi usmiljenih ljudi oskrbel komité dobrotnih gospé in gosposičin, bode prihodnjo nedeljo dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani. Obdarovanih bo 80 otrok, 40 ubozih šolarjev in 40 šolaric s popolno zimsko obleko. Dobrotniki in dobrotnice, ki so z blagom ali denarjem pripomogli k tej dobrodelni napravi, se uljudno vabijo k tej delitvi.

— (*Zima*) pritiska letos nenavadno hudo; prerokovanje o Martinovem, da ne bode zima mrzla, je po takem na laž postavljeno. Predvčerajšnjem — tako se nam poroča iz okolice Gradca — je bil ondi tak mrz, da so ubogi tički mraza otrpneni mrtvi na zemljo padali. Usmilimo se svojih velikih dobrotnikov, ki nam vrte trebijo škodljivih gosenic, vsaj s tem, da jim sem ter tje pokladamo kakega zrna za živež, ki ga o taki zimi nikjer ne dobijo.

— (*Goveje kuge*) po razglasu c. k. deželne vlade ni več v litijškem okraji nikjer.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V zbornici poslancev ni bil po večdnevni in deloma viharini razpravi ves načrt vojne postave tako sprejet kakor ga je predložila vlada. §. 1 je bil sprejet po vladnem predlogu, ker za obveljavo zadostuje navadna večina glasov, zoper §. 2. pa, kateri določuje, da bi se nabiranje letnega števila vojaških novincev (54.000 mož) dovolilo za 10 let, so glasovali „ustavoverci“ tako trdovratno, da ta §. ni dobil dvetretjinske večine. Govorili so za vladni načrt mnogi poslanci naše (avtonomistične) stranke tako izvrstno in minister Horst je z ozirom na vojaščino drugih držav tako sijajno izpričal potrebo, da se sprejme vladni načrt, al vse ni pomagalo nič, — ustavovercev cela tropa je gnala svoje strankarsko, protivladno koló tako nelojalno, da omenjeni §. 2. ni dobil dve tretjini glasov. Škoda, da nimamo prostora obširno povedati, kaj so govorili poslanci naše stranke, kakor Clam-Martinic, Rieger in drugi, obljubimo pa, da prinesemo drugi pot celi govor Riegerjev; danes priobčimo polovico govora našega poslanca Kluna, ki je gorke solil ustavovercem in jim hudo za kožo segel, zato so ga zasmehovali, ker mu niso bili kos drugače odgovoriti. Sploh je v ustavoverskem besedovanju bilo „veliko dima, a malo ognja“, vendar smo ustavovercu Tomaszuku zato hvaležni, da je ministra Taaffe-a pozval na dvoboj, v katerem smo zvedeli, da je vlada zdaj na naši strani, na strani pravice. Tehni govor grofa Taaffe-a se je glasil tako le:

Slavna zbornica! Nisem bil namenjen o tem važnem vprašanju oglasiti se; tudi treba bi ne bilo, ker se je to vprašanje z vladnega prostora uže sijajno branilo. Al danes mi je ravno predgovornik (Tomaščuk) skazal čast, da me je osobno napadel, toraj mislim, da mi je dolžnost, te napade z nekaterimi besedami odbiti. (Dobro! na desni.) Gosp. predgovornik je namreč rekel: „Ministerstva predsednik, ki je zdaj vladi na čelu, je prav tisti, ki je bil na čelu tudi ministerstvu Giskra-Herbstovemu (Bürgerministerium) — in se je zato — če smem rabiti neparlamentarno besedo, za katero prosim uže naprej zamere — o meni norčeval. (Klici: „oho!“ — na levi. — „Res je!“ na desni. Govornik nadaljuje s povzdignjenim glasom.)

Gospôda moja! Jaz sem bil res onemu ministerstvu na čelu; poklicalo me je na to mesto zaupanje Nj. Veličanstva cesarja o času gotovo zelo nevarnem; udal sem se temu klicu in bil sem več časa na čelu onemu ministerstvu. Al razmere so postale take, da se tako ni dalo več vladati Avstriji v prid. (Dobro! na desni. — Čujte! na levi) in zgodilo se je zato, kar gospodje gotovo še pomnite, da se je ministerstvo razdvojilo v večino in manjšino. (Dobro! res je! — na desni.) Na čelu manjšine sem bil jaz in tu potezal se za taka načela, ki so še dandanes moja načela. (Dobro!) Pokazala pa se je potreba, da, če imati v Avstriji res pravo parlamentarno življenje, mora biti državni zbor ves, cel, to je tak, da so vsi narodi lepega cesarstva našega v njem zbrani in dajo besedi svoji veljavo. (Dobro!) Skušal sem toraj, takim poslanecem, ki zastopajo lepe dežele in veliko davkoplačevalcev ter so res znani veljavni možje, dati politično mogočnost, udeležiti se ustavnega življenja. (Klici na levi: Čujte! — Živahno ploskanje in pritrdjevanje na desni; na levi klici: Ustava! neverjetno! Govornik naj se posvari!)

Hvala Bogu, da ti možje so prišli le-sem in se udeležujejo ustavnega življenja (dobro! na desni) in jaz mislim, da je s tem storjen uže velik korak naprej za vtrjevanje ustavnega življenja v Avstriji. (Dobro! na desni.) Očitalo se je, da je sedanje ministerstvo neka zmes mi-